

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach . . .	2,65 "
Na pocztę, już z odnośniami . . .	2,80 "
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 "
Na pocztę już z odnośniami . . .	8,67 "

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — części kwoty abonamentowej. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cie lin. lub jego miejsca 15 gr.
w dziale ogłoszeniowym, od wiersza 1 mm.
3 lin. lub jego miejsca 40 gr. w dziale
redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Sroda: Elżbiety
Czwartek: Feliksa Waleczusza

CHOJNICE, czwartek dnia 20 listopada 1930 r.

Słońca wschód 7.30 zachód 16.06
Księżycy wschód 6.11 zach. 16.17

RODACY! W dniu 23 listopada - wybory do SENATU! Głosujemy wszyscy na listę nr. 4

Więści o krótkiej treści

Z Brześcia do więzienia Stokrzyskiego

Jak słyhać płk Kostek — Biernacki ma wkrótce powrócić do Przemysła na stanowisko dowódcy pułku — Wiadomość ta potwierdzałaby pogłoskę że więźniowie z Brześcia mają być niebawem przewiezieni do więzienia Świętokrzyskiego

40 procesów byłych posłów

Według wykazów dochodzeń wytoczonych przez prokuratury poszczególnych sądów okręgowych przeciwko byłym posłom sejmowym odbędzie się w najbliższym czasie jeszcze około 40 procesów karnych przeciw byłym posłom i senatorom — Większość procesów oparta jest na art 129 i 154 K K o wystąpienia antyrządowe na wiecach

Aresztowanie mordercy osadnika

Wilno Zamordowany został kapitan rezerwy Bieniszewski w posiadłości swej w Bubienszka k powiat święciański — Morderstwa dokonał a następnie ograł ofiarę niejaki Otto Hoenig członek klubu sportowego Burza w Łodzi

Hoenig usiłował przedostać się na Litwę jednakże przytrzymany został przez patrol K O P i przewieziony do Wilna

Suma głosów czwórki w województwie poznańsk.

Biorąc pod uwagę ostateczne wyniki z okręgu bydgoskiego trzeba skorygować ogólną cyfrę głosów czwórki w województwie poznańskim — Wynosi ona mianowicie 304362 co w porównaniu z cyfrą uzyskaną w roku 1928 (131279) oznacza przyrost o 173083 gł czyli o 132 procent

Wybuch w kopalni

W kopalni Saturn pod Sosnowcem nastąpił silny wybuch gazów — Siła wybuchu była tak olbrzymia że chodniki na powierzchni uległy zniszczeniu — Dwóch robotników poniosło prawdopodobnie śmierć na dole kopalni

Mimo niedzieli drużyny ratownicze przystąpiły natychmiast do akcji jednakże zdołano uratować tylko kilkanaście koni na dole kopalni los zaś dwóch robotników jest niewiadomy — Prawdopodobnie ponieśli oni śmierć — Są to Zakrzewski i Zurek z Czeladzi

Konferencja „Okrągłego Stołu“ rozpoczęła swe obrady

London, Pierwsze plenarne posiedzenie Konferencji Okrągłego Stołu odbyło się wczoraj rano w pałacu św Jakóba pod przewodnictwem premiera Mac Donalda W Konferencji bierze udział 17 przedstawicieli państw indyjskich i 15 delegatów parlamentu brytyjskiego a także 5 wysokich urzędników, którzy występują w charakterze doradczych Prócz tego w pracach konferencji bierze udział 31 sekretarzy i doradców

Prasa francuska o stosunku Brianda do Polski

Paryż — Po zakończeniu dyskusji na temat polityki zagranicznej w Izbie deputowanych za biera prasa paryska głos na temat oświadczenia Brianda i Tardieu w stosunku do Polski — Jak wiadomo zaznaczył Briand podczas swego przemówienia że naród polski, przyjazny Francuzom, może być pewny że Francja nie ma żadnych ukrytych myśli wobec swej sojuszniczki — Oświadczenie to wygłosił Briand na odnośne zapytanie naszego wielkiego przyjaciela pośta Francilina — Bouillon — Prasa Coteygo a specjalnie Ami du Peuple atakuje Brianda z głębszych przyczyn we wnętrzu — politycznych, podczas kiedy ogół po polityczny twierdzi iż wywody Brianda w Izbie mogą być traktowane z całą powagą i wystarczająco jako oświadczenie bezpieczeństwa Francji i Polski

Niemcy o wyniku wyborów

Jest charakterystyczne że Huggenbergowski Montag doniósł w swym pierwszym wydaniu że dzięki obecności na G Śląsk dziennikarzy angielskich i amerykańskich mniejszość niemiecka kozyta z praw wyborczych oraz że panuje względny spokój a katowicki korespondent Berliner Tagblatt twierdzi iż procent głosujących w woj śląskiem wynosił pomiędzy 80 a 95 — Skoro jednak zwycięstwo Korfante go stało się oczywiste wszystkie pisma zamieściły na naczelnych miejscach wiadomości o niesłychanym terrorze i gwałceniu praw wyborców niemieckich

Nachtausgabe donosi z całą pewnością iż mniejszość niemiecka wniosła skargę do Rady Ligi

Berlin 17 11 Dzisiejsza prasa przynosi dalsze komentarze odnośne do wyborów

V Oertzen podkreśla w Vossische Ztg sukces który nazywa niesłychanym obozu narodowego konsekwentnego wroga sanacji w przeciwstawieniu do klęski mniejszości niemieckiej która początkowo nie była opozycyjnie do Piłsudskiego u sposobiona

Berliner Tgbl zamieszcza długi artykuł wstępny korespondenta warszawskiego Dubrowitscha Dubrowitsch uważa wybory za etap w walce politycznej a nie za jej rozwiązanie

Deutsche Allg Ztg spodziewa się rozczarowania kół sanacyjnych z wyborów, które nie pozwolą im na przeprowadzenie zasadniczych reform

Znowu wystąpienie nauczycieli ze związku N. S. P. przeciwko kościołowi

W Polonji (nr 2197) czytamy:

4 bm odbyła się konferencja związkowego nauczycielstwa w Głębockiem — Na konferencję zaproszony został miejscowy starosta powiatu Dziśnieńskiego inspektor szkół powszechnych oficerowie W P i cały szereg innych osobistości miejscowego społeczeństwa — Na konferencję tę zostali zaproszeni również członkowie Stow Chrz Nar S P — Zjazd ten był całkowitem odzwierciedleniem tego, co się tam odbywało w zeszłym roku gdy tak gromko przemawiał p Stec — Tradycja zjazdów głębockich została zachowana co prawda w mniej ostrej formie — I tak zamiast wniosku o nieprowadzenie dzieci do kościoła w niedzielę i święta wpłynął inny wniosek — oswobodzenia nauczycielstwa od zajęć szkolnych w niedzielę i święto (sic!) — Następnie jeden z mówców nawiązał do odezw Episkopatu żądał całkowitego zerwania stosunków z duchowieństwem katolickim — Pana tego trochę umitygował pan inspektor mówiąc, że teraz nie czas na zrywanie gdyż duchowieństwo według słów p inspektora — i tak żaluje swego wystąpienia w tej sprawie

Bardzo — naszym zdaniem — niewłaściwą rzeczą w przemówieniu p inspektora było to że pozwolił sobie kategorycznie stwierdzić iż najlepszym pracownikiem w szkole jest nauczyciel związkowy — Zapytujemy czy dlatego że należy do związku?

Następnie jeden z bojowych związkowców przypomniał o konieczności walki z okólnikiem

Oto nowy jaskrawy dowód, że członkowie pana Bartla

Związku Naucz S P w aż nadto wyraźny sposób występują przeciwko Kościołowi katolickiemu prowokując społeczeństwo katolickie — Prezes tego Związku Nowak stoi na liście państwowej jedynki

Echa listu ks. Kupczyńskiego

Goniec Pomorski ogłasza szereg listów nadsyłanych przez różne osobistości w związku ze znanym artykułem ks proboszcza Kupczyńskiego w którym w mocnych słowach potępił ohydne metody sanacyjne — Jeden z takich charakterystycznych listów powtarzamy poniżej.

Sierakowice, dnia 6 listopada 1930 r

Czcigodny Księżu Proboszczu!

Pospieszam wyrazić Mu w imieniu własnym serdeczną podziękę za otwarte i odważne wystąpienie w pismach z artykułem pod tytułem Kto wiatr sieje zbiera burzę

Małopolanin urodzony na Podkarpaciu w okolicach Gorlic, lecz do Pomorza i Kaszubów szczerze przywiązany dlatego że tutaj dopiero odkryłem Polskę tutaj też dopiero poznałem lud który idzie za swymi przewodnikami i nie daje się zwieść żydom i żydofilom na bezdroża z prostej choć uciążliwej i jak oporna i nieurodzajna ziemia kaszubska twardej drogi obowiązków wobec Ojczyzny i wiary — Sam przeżywszy tutaj wiele cierpień duchowych po bezskutecznym ujmowaniu się za krzywdami wyrządzanymi Kaszubom których zawsze traktowano od maja 1926 roku po macoszemu, pospieszam przestrzec Was drodzy Bracia byście nie wierzyli nasyłanym sanatorom

blądzącym bo inaczej gdzie znajdę Polskę jeżeli i ten skrawek ziemi padnie ofiarą zarazy idącej ze Wschodu? Znam ją doskonale ducha Wschodu bo pracowałem i w byłej Galicji i byłej Kongresówce a że dobrze życzę Polsce muszę przestrzec by potem nie było zapóźno

Całem sercem sprawię Waszej oddany
Dr Leon Karasiński lekarz w Sierakowicach

Wybory do rad miejskich w Szwecji

Sztokholm W 13 miastach Szwecji odbyły się w sobotę i niedzielę wybory do rad miejskich Pomimo rozbieżności głosów można stwierdzić, że naogół komuniści i partja ludowa straciły mandaty na korzyść socjalistów Wybrano 160 socjalistów (zyskali 13), 166 konserwatystów (stracili 5), 52 z partji ludowej (stracili 4), 8 liberałów (zyskali 1), 7 komunistów (stracili 2 mandaty). Należy przypomnieć, że w wyborach do rady generalnej, które się odbyły we wrześniu rb, socjaliści i rolnicy zyskali wiele mandatów ze stratą partji ludowej, liberałów i komunistów Konserwatyści osiągnęli w wyborach tych niewielkie zyski

Przeciwko niemieckim filmom

Warszawa Wczoraj wieczorem grupy akademików demonstrowały przed kinem „Pan“ i domagały się wycofania filmu niemieckiego Tak samo urządzono demonstrację przed kinem „Kapitol“ Kilku studentów aresztowano

Nie kłóćcie się godźcie się czy walczyście?

Nie kłóćcie się, godźcie się, po co tyle stronictw, tyle zabiegów rozbieżnych, tyle polemik prasowych, tyle sporów osobistych, rodzinnych, grupowych, klasowych na tle politycznym, które szkodzą Polsce, rozbijają jednolitość działania ludzi chcących po swojemu dobra swej Ojczyzny.

Są to myśli i słowa, które słyszymy niemal co dziennie wypowiadane bezkrytycznie przez wielu ludzi najlepszej woli.

Zastanówmy się, czy, względnie kiedy apel taki jest dodatni, jest zdrowy, polega na szerzeniu dobra i miłości bliźniego a kiedy jest ujemny i szkodzi.

Bardzo często w polityce i w życiu grupy będąc ze sobą w sporze zwalczają się na całym froncie nie pomnażając cel swych dążeń, ciesząc się z odkrycia każdego błędu, każdej przewrotności u przeciwnika, ze szkoda dla sprawy, a martwiąc się i ubolewając o ile spostrzegą u niego pociągnięcie szczęśliwe, szlachetne, nawet takie które się zbliża lub nawet dopomaga do urzeczywistnienia i spopularyzowania własnych celów i przekonań lub stwierdzenia sprawiedliwości i prawdy — Tam gdzie widzimy w przeciwniku politycznym dążenia sprawiedliwe, prawo nie odbiegające od naszych naczelnych przykazań, gdzie widzimy u niego dobrą wolę i uczciwość w środkach tam korzy stajmy z apelu; godźcie się, nie kłóćcie się, ustępujmy z pewnej zacieklności i zapału bojowego — Niejedna rzecz korzystna nie dała się przeprowadzić bo fałszywy honor nie pozwolił przeciwnikowi do niej się przyłączyć — W tem zrozumieniu winniśmy jedynie wdzięczność tym aniołom zgody którzy nas nawołują do zaniechania walki.

Lecz pozwól sobie zwrócić się także z pewną krytyką do tych którzy bez komentarzy i bez zastrzeżeń nawołują do jedności i zgody.

Nawoływanie takie bezkrytyczne w którym zaniechanie walki jest stawiane jako zasada i jako cnota jest moim zdaniem największym złem wychowawczym wobec społeczeństwa a przede wszystkim wobec młodzieży — Zaniechanie walki za swoje przekonania za swoją wiarę swoją świętość za to co się uważa za swój obowiązek religijny i narodowy jest linią najmniejszego oporu jest wygodą jest słabością jest lenistwem jest obojętnością i brakiem ambicji, zrozumianej w najczystszej tego słowa znaczeniu jest marazmem jest to terowaniem zła jest apatią zanikiem świętego zapału i woli — Gdyby takie hasło miało zapanować nagminnie u ludzi dobrej woli, zacnych i świątliwych i wychowawców miały być wszczepione a choćby tylko dobrze widziane u młodego pokolenia to dla takiego społeczeństwa przyszłość musiałaby się przedstawiać bardzo smutno.

Życie jest nieustanną walką — Kto się od niej usuwa, dobrowolnie usuwa się od wpływu swych myśli, dążeń, swych ideałów i od przelewania ich na życie swych bliźnich, swych współziomków, swój naród — Temsamem ludzie egoistyczni, niskich dążeń, którym chciwość, osobista ambicja i upajanie się znaczeniem i władzą wlewa coraz to więcej energii nie przebiegając w środkach, docho dzieć muszą do coraz to większych wpływów na prawodawstwo, na rządy, ku bezrządowi, ku niemożliwości ku ateizmowi, ku upadkowi państwa — A co im działanie ułatwi? To że będzie próżnia do której wejdą bez oporu, bez walki, nawet.

Przeto wołać należy wielkim głosem: walczyć i zwyciężać!

Oczywiście i co do walki muszą być ograniczenia — Walka z wrogiem zewnętrznym i wewnętrznym jak np. z komunizmem czy bolszewizmem musi być czujna, energiczna, niezaniebujająca niczego — A pomimo tego w typie bojów o rzeczy wielkie powinno zawsze przeważać gorące pragnienie przeprowadzenia tego co przeprowadzić chcemy, miłość do sprawy, do celu, gorąco upragnionego, aniżeli nienawiść i chęć zgnębienia przeciwnika — Zawsze przewaga pracy twórczej i szlachetnej woli budowania Polski da na długą metę więcej siły, więcej zapału i skupi koło siebie lepszą elitę społeczeństwa, ufną w środki, zgodne z jej sumieniem, aniżeli stała przewaga, a dla nie których jako cel główny sama chęć pognębienia wroga z zapomnieniem że pognębienie to jest jedynym środkiem osiągnięcia wyższych wartości.

Głoszący bezwzględną tolerancję na to, co sami potępiają, cytują jako przykład wyrozumiałość Chrystusa Pana dla grzeszników — I słusznie — Lecz względem kogo się ta wyrozumiałość objawiała? Względem nieświadomych pogan lub względem grzeszników i łotrów żałujących za swe grzechy — Czyńmy taksamo — Pan Jezus dał nam jednak też inne przykłady: gromił publicznie faryzeuszów i osobiście z oburzeniem wypędzał nieuczciwych przekupników z przedsionka świątyni swej wiary! Czyńmy taksamo.

Chodzi o walkę światła z ciemnością, miłości z nienawiścią, prawa z bezprawiem; cnoty z grzechem, uczciwości z chciwością, odwagi z tchórzostwem. Grzeszy przeciw tej świętej walce nie tylko ten, który działa przeciwnie, grzeszy każdy obojętny na to, co się wokół niego dzieje, w rodzinie, zawodzie, gminie, polityce, Ojczyźnie. Uczestnikami tej walki dobrego ze złem nietylko winni

być ci, których zaufanie współobywateli postawiło na wyższej pozycji pracy publicznej. Każdy człowiek może walczyć, może okazać odwagę swych przekonań, każdy może pozyskać zwolenników dla sprawy, każdy może dbać o czystość swego gniazda rodzinnego, każdy może tworzyć opinię zdrową, każdy głosić może, że cel najlepszy nie uświęca środków.

Znajdujemy się w Polsce w epoce bardzo ciężkiej i niebezpiecznej, walczyć więc musimy z całym wyteżeniem o jej byt, o jej wartość moralną, o jej przyszłość.

Szeregi ogółu obywateli, walczących nietylko o swoje podwórko, ciasniejsze czy szersze, ale o całość warunków dla siły i dobra Ojczyzny, są niedość liczne. Nietylko dlatego, że brak im odczucia rycerskiego, że ich półtorawiekowa niewola zdeprawowała pod względem otwartego wyznawania i stawiania z otwartą przybitością do walki ze swymi ideałami i ciężkami najwyższymi, których w wolnej Polsce nikomu ukrywać nie wolno. Nie wolno dać się bałamucić demagogicznym pokusom i zapędem klasowym, Polska musi ochronić i ułatwić rozwój wszystkim kierunkom produkcyjnym, zarobkowym i kulturalnym, nie wolno też w sprawach sumienia i przekonania ulegać naleganiom, ani materialnym represjom lub korzyściom, ani terrorowi, ani oportu nizmowi chwili.

Witold Czartoryski
b senator

Przed wyborami do Senatu

Obóz narodowy na Pomorzu może być zaiste dumny ze zwycięstwa jakie odniósł w wyborach niedzielnych do Sejmu, zważywszy w jakich warunkach i wśród jakich trudności wybory te się odbywały — Zadolenie to z owoców pracy winno być dla wszystkich katolików narodowców bodźcem do wyteżenia wszystkich sił, ażeby w przyszłą niedzielę w wyborach do Senatu podobnie jeśli nie większe jeszcze odnieść zwycięstwo.

Prawo wybierania do Senatu według naszej Konstytucji ma każdy wyborca do Sejmu który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył lat 30 i w dniu tym zamieszkuje w okręgu wyborczym (to jest województwie pomorskim) przynajmniej od roku, nie tracąc jednak prawa wyborczego świeżo osiedli koloniści, którzy opuścili poprzednio miejsce zamieszkania korzystając z reformy rolnej; również nie tracą tego prawa robotnicy którzy zmienili miejsce pobytu wskutek zmiany miejsca pracy oraz urzędnicy państwowi przeniesieni służbowo — Natomiast wybranym do Senatu według Konstytucji może być każdy obywatel posiadający prawo wybierania do Senatu nie wyłączając wojskowych w służbie czynnej o ile z dniem ogłoszenia wyborów ukończył lat 40.

Nie należy lekceważyć i tych wyborów gdyż wprawdzie Senat ma miejsce prawa od Sejmu ale w dużej mierze może wpływać na zmianę ustaw które przez Sejm zbyt pochopnie byłyby uchwalone.

Za obecnej kadencji bo w roku 1932 przypada wybór prezydenta Rzeczypospolitej — Prezydenta według dotychczasowej Konstytucji wybierają na lat siedem bezwzględną większością głosów Sejm i Senat połączone w Zgromadzenie Narodowe — Z tych więc względów należy dołączyć wszelkich starań ażeby wszyscy wyborcy mający prawo głosowania do Senatu wzięli w nich udział i oddali swe głosy na listę narodową.

Województwo pomorskie wybiera trzech senatorów — W roku 1928 zostali wybrani ze Stronictwa Narodowego dr Paweł Ossowski z NPR, dr Steinborn Otto i Niemiec Ernst Barczewski — Na leży nadmienić, że gdyby nie sanacja która oświadczyła się za listą w owym czasie 21 to Niemiec mandatu senackiego byłby nie otrzymał — Obozowi narodowemu brakło zaledwie kilka tysięcy głosów do uzyskania drugiego mandatu senackiego — Jesteśmy pewni że przy obecnych wyborach znacznie wzrosnie liczba głosów obozu narodowego — prawie na pewno liczyć można że lista nr 4 przeprowadzi 2 mandaty do Senatu o ile tylko wszyscy wyborcy staną do urny wyborczej.

Na liście nr 4 do Senatu kandydują:

- 1) Ks Bolt Feliks ze Srebrnikpowiat wąbrzeski
- 2) Dr Maj Kazimierz lekarz z Grudziądz
- 3) Rolewski Kazimierz, prezes Związku Towarzystwa Rzemieślniczych z Torunia
- 4) Buczkowski Florjan rolnik z Lisewa pow. chełmiński
- 5) Kolanowska Irena żona lekarza z Torunia
- 6) Dr Pilatowski Stanisław lekarz z Chełmży

Czołowy kandydat tej listy Ks Bolt Feliks znany jest nietylko na Pomorzu jako jeden z najbardziej zasłużonych ludzi dla odrodzenia narodowego tej dzielnicy ale znanym jest również i w całej Polsce jako niestrudzony działacz, trzymający sztandar polski nad brzegami polskiego Bałtyku — I zasługi innych kandydatów na tej liście stojących znane są szerszemu ogółowi.

Głosowanie do Senatu odbywa się na tych samych warunkach co i głosowanie do Sejmu z tą tylko różnicą, że tu głosuje całe województwo.

Nie wątpimy, że każdy szczerzy katolik narodo wiec uczyni wszystko co tylko będzie mógł ażeby,

pociągnąć do urny wyborczej ośpalców ażeby przekonać chwiejnych rodaków że należy **głosować na listę nr 4** jeżeli pragniemy mieć w Senacie w którym ostatnio tyłu znalazło się wrogów Wiary św. ze uchwalono wniosek o zniesienie okólnika nakazującego praktyki religijne dla dżiały szkolnej odpowiedni zastęp zdecydowanych obrońców Kościoła św. oraz światłych przedstawicieli idei narodowej prawdziwy interes narodu i państwa mających na oku.

Wszyscy jak jeden mąż głosujemy w niedzielę na listę numer 4

Zwycięstwo wyborcze hitlerowców w Gdańsku

Wybory do sejmiku gdańskiego miały naogół przebieg spokojny — Baerensitz leżącej w powiecie gdańskim nastąpiło poważniejsze starcie między komunistami a hitlerowcami, przyczem jeden z hitlerowców niejaki Kuszel został śmiertelnie ranny nożem — Wybory zakończyły się zdecydowanym zwycięstwem Hitlera który uzyskał 12 mandatów, zmniejszeniem liczby głosów wszystkich ugrupowań mieszczańskich z wyjątkiem partji centrowej która potrafiła swój stan posiadać utrzymać a nawet nieznacznie go powiększyć zmniejszeniem liczby głosów partji socjalistycznej znacznym wzrostem liczby głosów komunistycznych oraz bardzo pocieszającym wzrostem liczby głosów polskich.

Szczegółowy wynik wyborów przedstawia się następująco: partja socjalistyczna 48859 głosów — 19 mandatów; partja nacjonalistyczna 25507 głosów — 10 mandatów, centrum 28958 głosów — 11 mandatów, komuniści 19895 głosów — 7 mandatów; narodowi liberali 4322 głosów — 2 mandaty, gdańska partja ludowa 6223 głosów — 3 mandaty, niemieccy liberali 3203 głosów — 1 mandat, partja urzędnicza 4528 głosów — 2 mandaty, lista gminy polskiej 4589 głosów — 2 mandaty, lista lokatorów 1276 głosów — bez mandatu, lista rybaków 903 głosów — bez mandatu, hitlerowcy 31516 głosów — 12 mandatów, Związek niemieckich kolegów 4468 głosów — 1 mandat, chrześcijańska partja ludowa 1578 głosów — bez mandatu, niemiecka wspólnota ludowa (wiejska) 5191 głosów — 2 mandaty, niemiecka wspólnota ludowa miejska 1478 głosów — bez mandatu.

Polska katolicka lista (Kubacz) 1612 głosów — bez mandatu.

Z punktu widzenia rozwoju sytuacji wewnętrznej Wolnego Miasta wyniki wyborów do sejmiku oznaczają zupełne uniemożliwienie na przyszłość koalicji lewicowo-centrowej która w pewnej mierze przyznawała się jednak do polityki porozumienia w stosunku do Polski — Również wykluczona jest koalicja partji mieszczańskich czy pravicowych — Możliwa jest natomiast tak zwana wielka koalicja, któraby obejmowała wszystkie partie od socjalistów począwszy do nacjonalistów włącznie a w której nie byłoby koalicji skrajnie pravicowej złożonej z hitlerowców i ugrupowań mieszczańskich.

Tak zwana wielka koalicja byłaby z punktu widzenia rozwoju stosunków polsko — gdańskich koncepcją korzystną — Nie wydaje nam się jednak prawdopodobne by wobec olbrzymich różnic dzielących przywódców socjalistycznych i nacjonalistycznych mogło dojść do zjednoczenia tych ugrupowań w jedną całość — Wobec tego pozostaje też jako jedyna realna możliwość większości w przyszłym sejmie albo kombinacja czysto pravicową to znaczy związku hitlerowców z nacjonalistami narodowymi liberalami, urzędnikami i centrowcami co oznaczałoby pełne zaostrzenie kursu w stosunku do Polski albo też koalicja mniejszości któraby jednak nie dała gwarancji trwałości rządu w Gdańsku.

Zaznaczyliśmy już że bardzo pocieszającym objawem jest wzrost głosów polskich określający się dokładną cyfrą 446 głosów — Dotychczas w ciągu 10 lat istnienia Wolnego Miasta liczba głosów polskich zmalała, spadając z 9500 w roku 1920 na 5750 w roku 1927 — Wzrost głosów polskich (6201) przy wyborach obecnych daje podstawę do nadziei iż ten proces zmniejszania się polskiego stanu posiadania w Gdańsku jest zakończony i że przeciwnie nastąpi okres wzrostu liczebności i wpływów polskiej mniejszości w Gdańsku — Postami z ramienia polskiej ludności Gdańska zostali pp Antoni Lendzion sekretarz polskie go zjednoczenia zawodowego w Gdańsku były po seł na sejm gdański i Erazm Czarnecki architekt urzędnik Rady portu obaj znani działacze społeczni i narodowi.

Bilans handlowy za m październik

Według tymczasowych obliczeń Głównego urzędu statystycznego bilans handlu zagranicznego Rzplitej łącznie z w m Gdańskiem w październiku br. przedstawiał się następująco:

Przywieziono 331107 ton Wartość przywozu wynosi 202201000 zł — Wywieziono 1753394 ton wartości 207873000 zł — Saldo dodatnie bilansu zagranicznego w m październiku wynosi zatem 5672000 złotych.

W porównaniu do września przywóz zwiększył się w wadze o 38400 ton i wartości o 11758000 zł — Wywóz natomiast zwiększył się w wadze o 4181 ton a zmniejszył się w wartości o 3968000 zł.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 19. listopada 1930 r.

Nieprawdziwe pogłoski

Wobec krążących po mieście pogłosek, o zranieniu a nawet zabiciu, syna tuł posturkowego p Gdańca, tenże donosi nam, iż wszelkie pogłoski nie odpowiadają prawdzie. Syn p Gdańca bawi w Poznaniu, czuje się zupełnie zdrow

Nasze zegary

Idąc z dworca przez nasze miasto zauważamy że cztery zegary publiczne wskazują każdy inny czas — Dla nas mieszkańców Chojnic sprawa tragicznie się nie przedstawia gdyż po pierwsze już się do tego przyzwyczailiśmy a po drugie każdy zdołał się już zorientować w różnicy jaka zachodzi między czasem zegara dworcowego a ratuszowego — Gorzej jest natomiast z przyjeźdźcami którzy nie wiedząc o porządkach zegarowych w Chojnicach narażeni są na spóźnienie się na pociąg co nieraz pociąga za sobą niepotrzebne koszty i nieprzyjemności — Najwyższy czas aby czynnik do tego powołane zajęły się tą sprawą i poro zumiwszy się z sobą ustaliły jednolity czas

Zima jedzie

Podczas gdy roku ubiegłego śnieg spadł dopiero przy końcu grudnia w bieżącym roku zima sprawiła nam wielką niespodziankę zawitawszy do nas już tak wcześnie — Ziemia pokryła się grubym całunem śnieżnym — Dżyste wilgotne powietrze zamieniło się w czyste i świeże, wywabiając z domów tych co chcą użyć tego zdrowego nektaru — Cieszą się z jej przybycia młodzi i starsi obiecując sobie dużo uciech i zabaw

Sypać chodniki popiołem

Przypomina się właścicielom kamienic o obowiązkach posypywania chodników popiołem ze względu na ślizgawicę — Nie trudno o złamanie nogi lub okaleczenie — W celu uniknięcia kosztów ewentualnego leczenia zalecałoby się aby właściciele dbali o przestrzeganie powyższego obowiązku

Znaleziono

na szosie między Deręgownicami i Szenfeldem przedni numer samochodu P M 52218

Odnalezienie konia

Rolnik Fr J Behenke z Ostrowitego zamierzał na ostatnim jarmarku sprzedać 3-letniego konia Mając w mieście interes do załatwienia uwiązał konia do woza, poczem udał się do miasta Gdy powrócił, konia na podwórzu już nie było Dopiero wczoraj został odnaleziony w Dąbrowie, dokąd po uciążliwej tułaczce przybył

Kradzież z włamaniem

W nocy z 15 na 16 nieznani dotąd sprawcy wyłamali z ul Śpichrzowej drzwi od piwnicy i tą drogą dostali się do składu kolonialnego p Stanisława Rinka Złodzieje zabrali większą ilość papierosów, cygar, wina, czekolady, sardynek oraz inne towary kolonialne i pewną ilość gotówki Złodzieje z łupem tą samą drogą uszli Policji naszej udało się wpaść na trop złodzieji

Powiat

Wiele O porzebie śp Antoniego Łosińskiego — czem donosiliśmy już krótko czytamy w Gońcu Pomorskim:

W pogrzebie śp Antoniego Łosińskiego który zmarł wskutek ran odniesionych na wiecu sanacyjnym w Osowie zwołanym przez byłego starostę chojnickiego p Rzóske udział brało Towarzystwo Powstańców i Wojaków z Osowa do którego zmarły należał, dalej Towarzystwo Powstańców i Wojaków z Wiela a Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej i Żeńskiej reprezentowały delegacje ze sztan darami — Przybyli też czcigodni księża proboszczowie z sąsiednich parafij i to ks proboszcz Gruenig z Brus i ks proboszcz Licznarski z Karsina dając przez to wyraz swemu oburzeniu i ubolewaniu dla tak niecnego postępków agitatorów sanacyjnych — Kondukt żałobny prowadził ks prob Wrycza z współudziałem ks ks prob Grueniga z Brus, prob Licznarskiego z Karsina; Szycy i Mańkowski — Nad grobem czcigodny ks proboszcz wygłosił piękne do łez wzruszające przemówienie w którym powiedział że tragiczna śmierć śp Łosińskiego winna być dla nas bodźcem do dalszej wytrwałej pracy nad odnowieniem Ojczyzny — Dalej przypomniał zebrany że śp zmarły do ostatniej chwili troskał się o sprawę narodową i wyraził przekonanie że uczestnicy tej smutnej uroczystości, wzorując się na jego przykładzie przy nadchodzących wyborach oddadzą swoje głosy tam gdzie im sumienie prawdziwego Polaka nakazuje w końcu wyraził serdeczne współczucie srodze dotkniętej rodzinie oraz podziękowanie za tak liczny udział parafian w pogrzebie to też podobnie tłumnego i wspaniałego pogrzebu parafja nasza nie pamięta

RUCH w TOWARZYSTWACH

Towarzystwo Handlowców Chojnice Zebranie odbędzie się w czwartek dnia 20 bm o godzinie 8 wieczorem w lokalu p Koperskiego przy ul Człuchowskiej (dawnej restauracja Muellera)

Z powodu ważnych spraw uprasza się o liczny udział Goście mile widziani Zarząd

Mazur rozbrzmiewa

idealnie
w aparacie

12

„Compound”

odbiornik i głośnik w jednym aparacie

Nowoczesne urządzenie radiowe z Telefunkenowskimi lampami słupkowymi. Cena kompletu zł. 675.—

TELEFUNKEN

NAJSTARSZE DOŚWIADCZENIE — NAJNOWSZA KONSTRUKCJA.

Z Pomorza

Chełmża Dyrektor cukrowni, Niemiec, krzywdził polskich robotników W dniu 10 bm przed trybunałem karnym sądu okręgowego w Toruniu rozpoczęła się rozprawa przeciwko Ernestowi Langemu, dyrektorowi tutejszej cukrowni, oskarżonego o to, że w czasie kampanji wykorzystywał przymusowe położenie robotników, zgłaszających się do pracy i wymuszał od nich deklaracje, zawierające oświadczenie, iż swoim czasie odebrali oni już świadczenia i żadnych dalszych roszczeń do dyrekcji nie mają Ponociał on robotników w ten sposób na blisko milion złotych z tytułu niewypłacenia im nadwyżki za pracę nadgodzinową Dalej dyrektor Lange oskarżony jest o to, że od roku 1926 do r 1930 wbrew przepisom zatrudniał robotników po 24 godzin na dobę i że w tym czasie za te godziny nadliczbowe płacił ceny tylko normalne, a nie tak, jak to przewiduje ustawa Dyr Lange skazany został na 3 miesięczne więzienie

Wejherowo Wypadkowi, który na szczęście nie pociągnął za sobą większego nieszczęścia, uległ w ubiegłym tygodniu nauczyciel p Włostniewski ze Sianowskiej Huty Jadąc około seminarjum nauczycielskiego, uderzył on na zakręcie ulicy przyczepką o przydrożny słup, wskutek czego motocykl się przewrócił a kierowca odniósł uszkodzenie ręki

— Utonął, w nocy na sobotę, w rzece przy stacji kolejowej Gościcino robotnik Szczypiorowski z Gościcina W sprawie tego zagadkowego wypadku krąży różne pogłoski Ponieważ Sz był znany jako zawodowy pijak, niektórzy twierdzą, iż w stanie nietrzeźwym wpadł do wody Inni przypuszczają, że Sz pod przejściem mostu kolejowego przy brzegu rzeki spotkał się z pewnym osobnikiem, który go do rzeki wepchnął Może policja wyjaśni tę zagadkę

Zębłewo - Młyn, powiat morski Nieszczęście zdarzyła się w młynie wodnym Otóż syn właściciela młyna p Leyk dostał się ręką w tryby koła zapędowego i doznał ciężkiego okaleczenia, złamania ręki Siła koła obrotowego zdarła z niego całą odzież, rwiąc ją na strzępy Ciężko rannego odstawiono do szpitala w Wejherowie

Zebranie Komitetu Miesiąca Pomorza

W dniu 13 listopada br odbyło się w Grudziądzu zebranie konstytucyjne Komitetu Miesiąca Pomorza na miasto i powiat Grudziądz na którym ustalono Komitet w następującym składzie osób. Prezydjum. p prezydent miasta Grudziądz Włodek, p starosta Powiatowy Niepokulczycki, p starosta Grodzki Montwiłł, p generał Rachmi-struk, p dyrektor Grobelny ks major Dr Łęga, p dyr Szkoły Rolniczej Kowalski p dyr Banku Ludowego Siemiątkowski, komisarz miejski p nacz Sądu Powiatowego sędzia Rogoziński, komisarz powiatowy p referent oświat Gawlik

Komisja Rewizyjna: p asesor Doleżych; p rektor szkoły Powalski; p zaprzys rewizor ksiąg Po coszyński

Sekcja Propagandowa: p insp szkolny Sowiński, p redaktor Nowicki, p red Zagierski, p ref prasowy Izby Przemysł Handlowej dr Peczyk; p ref ośw Gawlik, p artysta fotograf Bochnig

Sekcja Imprezowa — finansowa: p dyr Banku Zw Sp Zarobkowych dr Głodzki, p Prezes TCL Kruszonowa, p prokurator Sądu Okręg Hermann p rektor szkoły Gończa, p major W P Kłopotowski p rektor szkoły Ożga p Dr Lachowski

W dniu 15 listopada br odbyło się w Toruniu pod przewodnictwem prezesa Koła ZOKZ p nacz Biedowicza zebranie organizacyjne Komitetu Miesiąca Pomorza na miasto Toruń przy obecności kilkudziesięciu osób przedstawicieli miejscowych władz i organizacji społecznych — Referat o zadaniach i organizacji Miesiąca Pomorza wygłosił p J Olech — Po krótkiej dyskusji jednomyślnie postanowiono przystąpić do zorganizowania M P w m Toruniu i w tym celu wybrano Komitet Wykonawczy w następującym składzie:

P Prezydent Antoni Bolt — przewodniczący p Ratajski zastępca przew, p Łukowski, sekretarz p Czarnik skarbnik; p profesor Maślak komisarz p mec Michałek przewodniczący Sekcji Propagandowej, p Prezydentowa Boltowa przewodnicząca Sekcji Imprezowa — finansowej

Pies wykrył mordercę

Na tle nieporozumień rodzinnych i majątkowych w rodzinie Czornowskich we wsi Kalitków w powiecie rawskim stałe panowały swary; kłótnie i prowadzone procesy sądowe

W ubiegły piątek odbyła się 16-ta z rzędu sprawa sądowa w której poraż piąty zięć Czornowskiego Antoni Kulka został zasądzony na karę 15 dniowego aresztu

Nieprzychylny ten wyrok tak podziałał na K że po wyjściu z sądu poprzysiął w obecności kilkunastu ludzi bezwzględna śmierć teściowi

W sobotę rano gdy do 72 letniego Czornowskiego przybył posterunkowy policji celem sporządzenia protokołu w sprawie sądowej zastał drzwi mieszkania odchyłone — Policjant wszedł i na środku izby zauważył leżące zimne zwłoki staruszka z odrąbaną głową

Posterunkowy wyszedł by zawiadomić komendanta posterunku, gdy wtem spotkał na drodze przechodzący patrol z psem policyjnym Rex

Pies obwąchał trupa a przede wszystkim na uboczu leżącą głowę i natychmiast przez ogródki i płoty po świeżych śladach pobiegł wprost do mieszkania Kulki silnym pchnięciem otworzył drzwi i rzucił się na śpiącego jeszcze Kulkę — Kulko obudzony ze snu zrazu zaprzeczył udziału w zbrodni — Gdy pies pobiegł do stajni i tam pod nawozem znalazł siekiere ze śladami krwi Kulka ze skruchą przyznał się

Okrutnego bandytę skuto w kajdany i sprawa dzono na posterunek policji

Kongres międzynarodowej ligi wolnomularskiej

Tegoroczny kongres międzynarodowej ligi wolnomularskiej która ma siedzibę w Wiedniu odbył się w Genewie przy licznych udziałach uczestników. Od czasu zjazdu wiedeńskiego powstał cały szereg oddziałów krajowych — Najmłodszą jest grupa palestyńska której powstanie świadczy o wzmożeniu się wpływów żydowskich w masonerii.

W czasie kongresu prowadzono pracę w różnych sekcjach fachowych a między innymi w sekcji lekarskiej która obradowała nad zagadnieniami polityki populacyjnej — Innym tematem obrad była walka z narkotykami — W przyszłości w każdym oddziale krajowym będzie czynny specjalny wydział lekarski, który opracowane przez siebie sprawy będzie przedstawiał corocznie zjazdowi odpowiedniej instytucji międzynarodowej.

Sekcja naukowa zajmowała się wolnomularskimi badaniami historycznymi i kwestją założenia oraz popierania akademii masonskiej w Pradze — Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się obrady sekcji przyjaciół pokoju która wysuwała żądanie by masoneria stała się ośrodkiem krystalizującym wszelkie dążenia pacyfistyczne.

W przeciwieństwie do sytuacji dotychczasowej sekcja dla spraw młodzieży tym razem nie mogła pochwalić się jakimiś specjalnymi postępkami — Masonskie organizacje młodzieży istnieją w Austrii, Czechosłowacji, Francji, Polsce, Szwajcarii, Holandji i Ameryce — Jeżeli chodzi o stosunki ligi z Ameryką to nie wyszły one dotychczas poza sferę oficjalnego kontaktu — Duże masonskie związki młodzieży w Ameryce nie przystąpiły jeszcze do międzynarodowego zjednoczenia młodzieży wolnomularskiej — Sprawozdania z prac złożyły również sekcje dziennikarzy i pisarzy oraz bibliotekarzy.

Redaktor dr Lenhoff z Wiednia w referacie o akcji obronnej masonerii podkreślił z naciskiem że prasa ogólnie biorąc przyjmuje poważne materiały dostarczane jej przez masonskie biura prasowe — Jest to nowy dowód że również prasa katolicka musi bardziej niż dotychczas zająć się akcją obronną przed lozami.

Ogłaszajcie w Dzienniku Pomorskim!

Giełda bydła

Poznań, dnia 18. XI. 1930.
Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

A. Woły:		Bydło:	
a) pełnomięsne wytuczone woły, najwyższej wartości rzeźnej, niezaprężane	128—136	a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej	112—124
b) pełnomięsne wytuczone woły od 2—3 lat	120—126	b) nietuczone	100—110
B. Stadniki:		c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione stare	88—98
a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej	112—124	C. Jałowki i krowy:	
b) nietuczone	100—110	a) pełnomięsne, wytuczone jałowki, najwyższej wartości rzeźnej	126—136
c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione stare	88—98	b) pełnomięsne, wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7	130—140
C. Jałowki i krowy:		c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jałowki	114—124
a) pełnomięsne, wytuczone jałowki, najwyższej wartości rzeźnej	126—136	d) miernie odżywione jałowki	94—104
b) pełnomięsne, wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7	130—140	e) liche odżywione krowy	76—80
c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jałowki	114—124	Cielęta:	
d) miernie odżywione jałowki	94—104	b) najprzedniejsze cielęta tuczone	132—148
e) liche odżywione krowy	76—80	c) średnio tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki	130—140
Cielęta:		d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki	114—124
b) najprzedniejsze cielęta tuczone	132—148	e) liche ssaki	86—100
c) średnio tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki	130—140	Owce:	
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki	114—124	a) jagnięta tuczone i młodsze skopy tuczone	130—140
e) liche ssaki	86—100	b) starsze skopy tuczone, liche jagnięta tuczone i dobrze odżywione młode owce	104—110
Owce:		c) miernie odżywione skopy i owce	—
a) jagnięta tuczone i młodsze skopy tuczone	130—140	Świnie:	
b) starsze skopy tuczone, liche jagnięta tuczone i dobrze odżywione młode owce	104—110	a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi	—
c) miernie odżywione skopy i owce	—	b) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej wagi	170—178
Świnie:		c) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi	162—168
a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi	—	d) pełnomięsne od 80 do 100 kg. żywej wagi	152—158
b) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej wagi	170—178	e) mięsne świnie ponad 80 kg.	144—150
c) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi	162—168	f) maciory i późne kastraty	150—160
d) pełnomięsne od 80 do 100 kg. żywej wagi	152—158	Przebieg targu bardzo spokojny.	
e) mięsne świnie ponad 80 kg.	144—150		
f) maciory i późne kastraty	150—160		

Giełda bydła

Gdańsk, dnia 18. XI. 1930 r.
(Ceny za 50 kilogram żywej wagi.)

A. Woły:		Bydło		Gulden
a) pełnomięsne wytuczone woły, najwyższej wartości rzeźnej	1. młodsze	41—43		
	2. starsze	—		
b) pełnomięsne	1. młodsze	34—37		
	2. starsze	—		
c) mięsne		—		
d) miernie odżywione		—		
B. Stadniki:				
a) młodsze pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		38—40		
b) pełnomięsne		33—36		
c) mięsne		27—30		
d) miernie odżywione		—		
C. Krowy:				
a) młodsze, pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		35—37		
b) pełnomięsne		28—31		
c) mięsne		20—23		
d) miernie odżywione		do 18		
D. Jałowki:				
a) pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		41—43		
b) pełnomięsne		34—37		
c) mięsne		27—30		
Cielęta				
a) najprzedniejsze cielęta tuczone		—		
b) najprzedniejsze ssaki		68—71		
c) średnio tuczone cielęta i średnie ssaki		57—60		
d) liche ssaki		25—30		
Owce				
a) jagnięta tuczone i młodsze skopy tuczone		43—45		
b) starsze skopy tuczone, liche jagnięta tuczone i dobrze odżywione młode owce		37—40		
c) mięsne owce i skopy		30—32		
Świnie				
a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi		—		
b) pełnomięsne od 120—150 kg. żywej wagi		55—56		
c) pełnomięsne od 100—120 kg. żywej wagi		52—53		
d) pełnomięsne od 80—100 kg. żywej wagi		48—50		
e) mięsne świnie 60—80 kg. żywej wagi		—		
f) mięsne poniżej 60 kg. żywej wagi		—		
g) maciory i późne kastraty		46—48		

Dot. gołoledzi na chodnikach.

Właścicielom nieruchomości wzgl ich zastępcom przypominamy niniejszem, że w razie gołoledzi są ustawowo obowiązani posypywać chodniki piaskiem, popiołem, trocinami lub innymi przytępiającymi materiałami z wyjątkiem takich, które mogą zniszczyć lub poważnie uszkodzić obuwie.

Niezastosowanie się do powyższego przepisu podlega grzywnie do 9.— złotych lub odpowiedniej karze aresztu.

Chojnice, dnia 17. listopada 1930 r.

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.

Książka rewelacyjna, przełożona na wszystkie języki, o treści wiecznie aktualnej

Ben Lindsey
sędzia w Nowym Jorku

Bunt Młodzieży

Cena zł. 12.—, w luks. oprawie zł. 16.—
Głośne dzieło sędziego Lindseya napisane na tle prawdziwych wydarzeń codziennego życia, stanowi rewolucję w naszych dotychczasowych poglądach na wychowanie aktualne młodego pokolenia wojennego.

UWAGA: Dajcie tę książkę sędziom, adwokatom, nauczycielom, rodzicom i Młodzieży.

zamówienia przyjmuje

Księgarnia Dzien. Pomorskiego.

Przetarg przymusowy

W piątek 21 bm. sprzedawca będąc najwięcej dającym za gotówkę:

W Czyczkowiech w oberży pana Orlikowskiego o godz. 8-mej przed poł.
1 bryczkę,
2 szafy do ubrań,
1 lustro, 1 kanapę,
1 sanie wyjazdowe,
1 rower.

W Gieldonie przed leśnictwem o godz. 2-giej po poł.

1 biurko, 1 lustro,
3 szafy, 1 szafę do bielizny
1 fortepian, 1 dywan,
2 stoły, 2 kanapy z fotel.,
1 wóz wyjazdowy,
1 motor do łodzi, 1 magiel, kilka obrazów itd.
Winkowski
komornik sądowy.

Obszar dworski Pawłówek.

Dnia 22. bm. o godz. 5. po poł. odbędzie się w lokalu pana Zakrzewskiego **licytacja polowania** Prawo do licytacji mają tylko obywatele obszaru dworskiego Pawłówka.

Zakrzewski,
przewodn. spółki łowieckiej.

Sanie, bilard, oraz **wóz roboczy** na sprzedaż
ul. Batoiego 1.

Przetarg przymusowy

W piątek, 21. XI. 30 r. sprzedam w Grunbergu o godz. 9 przed sołectwem najwięcej dającym za gotówkę:

10 ctr. żyta
3 tuczniki.

W Nowej - Cerkwi o godz. 12-tej przed oberżą 1 kanapę 1 szafę z biurkiem.

W Sternowie o godzinie 14-tej przed oberżą 1 wirówkę.

W Gockowicach przed sołectwem o godz. 16-tej 5 prosiaków 1 tucznika 1 krowę 8 gęsi. 23:8

W. Kowalski
komornik sądowy
Chojnice

Plecaki walizki

poleca
Księgarnia Dzien. Pomorskiego.

Mieszkanie 2 pokoj. od zaraz do wynajęcia.
ul. Druga, Drażkowski.

Skarbonka powinna znajdować się w każdym domu, gdyż jest ona ważnym i bardzo pomocnym czynnikiem dla rodziców przy wychowaniu swych dzieci. Darowanie dziecku dla jego skarbondki parę groszy sprawia mu radość i przyjemność, a zachęcone jeszcze przykładem oszczędności rodziców, pobudza je już w samej młodości do zmysłu oszczędnościowego. Skarbonki domowe wypożyczają bezpłatnie

Miejska Komunalna Kasa Oszczędności w Chojnicach.

Agendy dla Handlu i Przemysłu 1931 r.
poleca
„Księgarnia Dziennika Pomorskiego“

Najwyższy czas, aby zakupić wzory do robótek ręcznych, chcąc takowe ukończyć na Boże Narodzenie.

Proszę zwrócić mój interes, bez obowiązku kupna, bogato zaopatrzone w obrusy, poduszki, garnitury kuchenne, chodniki, fartuchy i t. d. Wszelkie materiały do robótek jak wełne, nici i jedwab nabyć można u mnie w różnych odmianach.

Ludwik Rasch
Chojnice.